

Regeringskansliet
Näringsdepartementet
103 33 Stockholm**Remiss av betänkandet Näringsförbud – tillsyn och effektivitet (SOU 2012:84)**

(N2013/84/MK)

Med anledning av att JO har beretts tillfälle att yttra sig över det rubricerade betänkandet får jag anföra följande.

Av betänkandet (avsnitt 8.4.3) framgår att Kronofogdemyndigheten idag har som praxis att kalla den som har fått näringsförbud till ett inledande samtal. Det finns två syften med dessa samtal. Ett är att de som har fått näringsförbud vid samtalet får information om innebörden av förbudet. Det andra syftet är att samtalet kan göra det svårare för den som fått näringsförbud att freda sig med påståenden att han eller hon inte kände till förbudets innebörd.

I betänkandet föreslås att det i lagen ska införas en skyldighet för den som har näringsförbud att inställa sig till samtal hos Kronofogdemyndigheten. I första hand är det fråga om ett sådant inledande samtal som jag beskrivit men även senare under förfarandet ska det bli möjligt med samtal om det finns särskilda skäl. En kallelse till samtal får förenas med vite. Om den som har näringsförbud uteblir, får han eller hon enligt förslaget hämtas genom polisens försorg.

Som utredningen konstaterat utgör polishämtning en sådan begränsning i den enskildes rörelsefrihet enligt 2 kap. 8, 20 och 21 §§ regeringsformen som inte får gå utöver vad som är nödvändigt med hänsyn till det ändamål som har föranlett den. Utredningen anser att polishämtning står i proportion till ändamålet, som är att effektivisera tillsynen.

Kronofogdemyndigheten har idag enligt 2 kap. 12 § utsökningsbalken (UB) möjlighet att använda polishämtning när förhör ska hållas med svaranden i utsökningsmål enligt 2 kap. 10 § UB. I dessa fall är förhören ett led i ett förfarande som syftar till att med tvång framtvinga betalning av svaranden och jag anser att det är naturligt att det är möjligt med polishämtning i sådana fall. I det nu aktuella lagstiftningsärendet är det främst fråga om ett samtal med en person som nyss ålagts näringsförbud. Samtalet har ett informativt och ett bevissäkrande

ändamål. Till skillnad från utredningen anser jag inte att polishämtning står i proportion till dessa ändamål och jag avstyrker utredningens förslag i denna del.

I betänkandet (avsnitt 8.4.7) föreslås vidare att närstående inte ska vara undantagna från uppgiftsskyldigheten. Jag har inget häremot men saknar i betänkandet överväganden om hur detta förhåller sig till rätten att inte behöva belasta sig själv. Likaså saknar jag en analys över hur möjligheten att ålägga en närstående vite (avsnitt 8.4.8. gör inte skillnad mellan olika tredje män) förhåller sig till rättigheten för denne att sedermera i en domstol, för det fall ett tillsynsärende leder så långt, inte behöva vittna om samma omständigheter (36 kap. 3 § rättegångsbalken). Dessa frågor bör enligt min mening belysas i det fortsatta lagstiftningsarbetet.

Vad gäller utredningens förslag i övrigt har jag utifrån de synpunkter som JO särskilt har att beakta inte något att erinra mot de framlagda förslagen.

Jag har i ärendet samrått med justitieombudsmannen Lars Lindström.

Elisabet Fura

Maria Malmgren
